רעט דִּיני טַלְטוּל הַגֵּר בְּשַׁבָּת. ובו ז׳ סְעִיפִים:

א א[א] גֵּר שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, (א) אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָה אָסוּר (ס) [א] לְטַלְטְלוֹ. ב[ב]וְכֵן (ב) * מוֹתַר הַשֶּׁמֶן שֶׁבַּגֵּר שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת אָסוּר (ג) לְטַלְטְלוֹ וּלְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת: **ב** ג[ג]גֵּר זֶה שֶׁאָמְרוּ שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלוֹ, (ד) * אֲפִלּוּ לְצָרְכוֹ גּוּפוֹ וּלְצָרְכוֹ מְקוֹמוֹ אָסוּר, ד[ד]וְיֵשׁ מִי שֶׁהִתִּיר, וְלֹא נִרְאוּ דְּבָרָיו. הָגָה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּמִי שֶׁהוּא (ה) אִסְטְנִיס וְהַגֵּר (ו) מְאִיס עָלָיו מֻתָּר (ז) לְהוֹצִיאוֹ, דְּהָוֵי לְדִידֵהּ כִּנְרָךְ שֶׁל רַעְיָ,

א שַׁבָּת מ״ד (ע״א) וּכְרַבִּי מֵאִיר, הַרְיָ״ף (כא.) וְרא״ש שָׁם (פ״ג סי׳ כ) וְרַמְב״ם פֶּרֶק כ״ה (ה״י). **ב** שָׁם וּכְתַנָּא קַמָּא, רַמְב״ם פֶּרֶק ה׳ (הי״ב). **ג** וְכֵן נִרְאֶה מִדִּבְרֵי הָרַמְב״ם בְּפֶרֶק כ״ה (הל׳

י״א) וּמִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב) בְּחֵלֶק ב׳ וּמִדִּבְרֵי הָרא״ש וְהַגָּהוֹת אֲשֵׁרִי פֶּרֶק ג׳ דְּשַׁבָּת (סי׳ כ). **ד** מָרְדְּכַי שָׁם (פ״ג סי׳ שסו) וְהָאֲגוּר (סי׳ תנד) בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׁעְיָה (פסקי הרי״ד שבת מד).

בֵּאוּר הֵיטֵב

א (ס) **לְטַלְטְלוֹ.** וְאִם יֵשׁ אִימַת אֵינָם יְהוּדִים מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ אַחַר שֶׁכָּבָה. שלטי גִּבּוֹרִים (מה. אות א). וּלְרַשְׁ״י (מה. ד״ה בשעת) מִשְׁמַע דַּוְקָא בִּמְקוֹם סַכָּנָה, אֲבָל שְׁלֹא בִּמְקוֹם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְיַהֲרגוּהוּ וְאֵין לוֹ עֵצָה לְהַסְתִּיר אֶת הָאוֹר, גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַבּוֹת. וְכָתְבוּ (ג) הָאַחֲרוֹנִים דְּהוּא הַדִּין בְּשְׁכִיל הַחוֹלֶה שֶׁהוּא סָפֵק סַכָּנָה גַּם כֵּן מֻתָּר לְכַבּוֹת, (ג) אֲבָל בְּשְׁכִיל חוֹלֶה שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה אָסוּר לְכַבּוֹת לְכָלֵי עָלְמָא, וַאֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ דְּאֵין עַל כִּבּוּי חִיּוּב חַטָּאת מִשּׁוּם דְּהָוֵי מְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וּלְכָךְ נִקְרֵאת מְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ, שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ צָרִיךְ לְתַכְלִית הַמְּלָאכָה כִּי אֵינוֹ צָרִיךְ לַכִּבּוּי בִּשְׁכִיל עַצְמוֹ, אֶלָּא שֶׁהוּא מְכַבֶּה מִפְּנֵי אֵיזֶה עִנְיָן כְּגוֹן כְּדֵי שֶׁיִּישַׁן הַחוֹלֶה, אוֹ שֶׁהוּא חָס עַל הַשֶּׁמֶן שֶׁבַּגֵּר שֶׁלֹּא יִדְלַק כָּלוֹ עַכְשָׁו, אוֹ שֶׁהוּא חָס עַל חֻרְסַ הַגֵּר שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵל מִפְּנֵי חֹזֶק הַהַדְלָקָה, אוֹ שֶׁמְּכַבֶּה עֲצִים דּוֹלְקִים מִפְּנֵי שֶׁחָס עֲלֵיהֶם, אוֹ שֶׁמְּכַבֶּה אֶת הַדְּלָקָה מִפְּנֵי שֶׁחָס עַל מָמוֹנוֹ, כָּל זֶה מִקְרֵי אֵינוֹ צָרִיךְ לְגוּפוֹ שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ מְכַוֵּן לְתַכְלִית הַמְּלָאכָה עַצְמָהּ. וְכֵן הַדִּמְיוֹן בִּשְׁאָר מְלָאכוֹת, כְּגוֹן הַחוֹפֵר גֶּמָּא וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לַעֲפָרָהּ, שֶׁהַמְּלָאכָה הִיא הַגֶּמָּא וְחֵיּב בַּבַּיִת מִשּׁוּם בּוֹנֶה וּבִשָּׂדֶה מִשּׁוּם חוֹרֵשׁ, וְכֵיוָן דְּאֵין צָרִיךְ לַגֶּמָּא הֲוֵי מְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ. וְאֵין לְךָ כִּבּוּי הַצָּרִיךְ לְגוּפוֹ אֶלָּא כְּשֶׁהוּא מְכַבֶּה עֲצִים כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מֵהֶן פֶּחָמִין, דַּהֲלֹא זֶה צָרִיךְ לְגוּף הַמְּלָאכָה שֶׁהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת פֶּחָמִין אִם לֹא שֶׁיְּכַבֶּה, א]וְכֵן כְּשֶׁהוּא מְכַבֶּה אֶת הַפְּתִילָה מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לְהַבְהֵבָהּ שֶׁיִּהֶא נֶאֱחָז בָּהּ הָאוּר יָפֶה כְּשֶׁיֵּחָזֵר וְיַדְלִיקֶנָּה. וְכָל זֶה שֶׁכַּתְבְנוּ הוּא לְדַעַת הָרַבֵּה פּוֹסְקִים, ב]וְהָרַמְב״ם (פ״א ה״ז) פּוֹסֵק דִּמְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ חַיָּב עָלֶיהָ, וַאֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים הַנַּ״ל (ד) אָסוּר כְּבִיָּה חָמוּר מִשְּׁאָר אִסּוּר דְּרַבָּנָן כַּיָּוֹן דְּיֵשׁ בּוֹ צַד חִיּוּב לִכְלֵי עָלְמָא:

א (א) **אַף עַל פִּי שֶׁכְּבָה וְכוּ׳.** וְהֵינוּ (ס) אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁאַר בּוֹ שֶׁמֶן כְּלָל, (ג) וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה אָסוּר בְּטַלְטוּל ג]לְפִי שֶׁנַּעֲשָׂה הַגֵּר וְהַשֶּׁמֶן הַמּוּתָּרִים בְּסִיס לַשַּׁלְהֶבֶת שֶׁהוּא דָּבָר הָאָסוּר בְּטַלְטוּל, וּמִגּוֹ דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא, וְזֶהוּ הַנִּקְרָא בַּגְּמָרָא (מר.) מְקַצָּה מַחֲמַת אִסּוּר דְּקָיְמָא לַן בַּהּ לְאִסּוּרָא. אִם יֵשׁ אֵימַת אֵינוֹ יְהוּדִי עָלָיו עַל יְדֵי הַגֵּר [כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּזְמַן הָאֻמּוֹרָאִים שֶׁהָיְתָה אֵמָּה אַחַת שֶׁהָיוּ מַקְפִּידִין בְּיוֹם חַגָּם עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּדְלִיקִין נֵר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא], מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ לְאַחַר שֶׁכָּבָה [שלטי גִּבּוֹרִים (מח. אות א)] וְכֵן הַסְּכִּים בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״א), וּדְלֹא כְּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״א). וּמִפְּרֵי מְגַדִּים (א״א סק״א) מַשְׁמַע שֶׁאִם יָרֵא שֶׁיַּכְהֶה (ג) אוֹ שֶׁאֵר הֶפְסֵד מְמוּן לְכָלֵי עָלְמָא שָׁרֵי: **(ב) מוֹתַר הַשֶּׁמֶן שֶׁבַּגֵּר.** וְהוּא הַדִּין מוֹתַר הַגֵּר הָעֲשׂוּי מֵחֶלֶב וְשַׁעֲוָה (ד) שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת וְכָבָה [אַחֲרוֹנִים]: **(ג) לְטַלְטְלוֹ וּלְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ וְכוּ׳.** דְּהוֹאִיל וְהַקְצָה בְּתוֹךְ כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת, דְּהַיְנוּ שֶׁבֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּשֶׁהָיָה דּוֹלֵק הָיָה אָסוּר לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ דְּהַמִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ דְּהִכְדַלְקֵיעַ בְּרִישׁ סִימָן רס״ה, (ה) אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא שְׁלֹא לְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ אַף אַחַר שֶׁכָּבָה, וְכֵיוָן שֶׁאָסוּר לַהֲנוֹת מִמֶּנּוּ כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת מִפֵּילָא אָסוּר גַּם כֵּן לְטַלְטְלוֹ דְּאֵינוֹ רָאוּי לְכָלוּם, וּמִלְבַד זֶה בְּטַלְטוּל גּוּפָא הַקְצָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁנַּעֲשָׂה הַכֹּל בְּסִיס לְהַשַּׁלְהֶבֶת, וּכְדִלְעֵיל בְּרִישׁ סִימָן ג׳: **ב (ד) אֲפִלּוּ לְצָרְכוֹ וְכוּ׳.** וְלֹא דְּמֵי לִשְׁאָר כְּלֵי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאָסוּר לְטַלְטְלוֹ לְצָרְכוֹ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ וּכְמוֹ דְּאִיתָא בְּסִימָן ש״ח סָעִיף ג׳, דְּהָכָא כֵּיוָן דְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת הָיָה אָסוּר לְטַלְטְלוֹ אַף לְצָרְכוֹ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ דְּהָיָה בְּסִיס לְהַשַּׁלְהֶבֶת וְכַנַּ״ל, (ו) מִגּוֹ דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לְגַמְרֵי אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא לְגַמְרֵי. (ז) וְאֵין חִלּוּק בְּכָל זֶה בֵּין הַגֵּר שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ הַשֶּׁמֶן וּבֵין הַמְּנוֹרָה שֶׁהִדְלִיקוּ בָּהּ הַנֵּרוֹת דְּגַם הוּא נַעֲשָׂה בְּסִיס לְהַנֵּרוֹת: **(ה) אִסְטְנִיס.** ו]וְהַב״ח (ס״א) וּמַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) פָּסְקוּ דְּאַף מִי שֶׁאֵינוֹ אִסְטְנִיס אִם הוּא אוֹמֵר שֶׁמָּאוּס עָלָיו שָׁרֵי לְסַלְקוֹ מֵעַל הַשֻּׁלְחָן, (ח) וּמִשְׁמַע בַּב״ח דְּלֹא הֻקַּל אֶלָּא בְּגֵר שֶׁל חֻרְסַ שֶׁהוּא מָאוּס בִּוְדַאי וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳ (ט) וְהוּא הַדִּין שֶׁל עֵץ, אֲבָל שֶׁל מַתֶּכֶת לֹא מְאִיס. וּכְדִבְרֵךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה בכל פרטיו סנ״ט) מַשְׁמַע דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר בְּאֵינוֹ אִסְטְנִיס וּכְדַעַת הַגָּה״ה: **(ו) מְאִיס עָלָיו.** הֵינוּ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל שֶׁיִּהְיֶה מֻנָּח אֶצְלוֹ לְאַחַר שֶׁכָּבָה אוֹ לְמָחָר בַּיּוֹם: **(ז) לְהוֹצִיאוֹ.** הֵינוּ כְּשֶׁהוּא מֻנָּח בִּמְקוֹם יְשִׁיבָתוֹ שָׁרֵי לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, אֲבָל אִם הוּא מֻנָּח בְּמָקוֹם אַחֵר גַּם הָאִסְטְנִיס אָסוּר

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **לְטַלְטְלוֹ.** עַיֵּן בְּאֵר הַיֵּטֵב. וְכָתַב בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק״א) בְּשֵׁם אַדְמַת קֹדֶשׁ חֵלֶק ב׳ (סי׳ א) מִי שֶׁחָשׁ בְּעֵינָיו נִיגּוּד הַכָּאב וְאוֹר הַגֵּר מַזִּיק לוֹ, אַף עַל פִּי כֵן אָסוּר לְטַלְטְלוֹ לְהַצְמִידוֹ

בֵּאוּר הַלָּכָה

יְתֵירוּ בְּשְׁבִיל הַחוֹלֶה, דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּהָתָם מְשׁוּם עֲצָרָא דְּרַבִּים, מַה שְּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ בְּחוֹלֶה יְחִידִי (נִפְרֵי מְגַדִּים (א״א סק״א)). וְנִרְאֶה פָּשׁוּט דִּבְעִנְיָנֵנוּ לָאו דַּוְקָא הַכְּבִיָּה אָסוּר, דְּהוּא הַדִּין לְהַשְׁפִּיל אוֹרָהּ מֵעַט כֵּן אָסוּר בְּחוֹלֶה שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, כֵּיוָן דְּהַמְּעָטַת הָאוֹר הוּא בִּכְלַל מְכַבֶּה וְכַנַּ״ל בִּכְמָה מְקוֹמוֹת:

א * **מוֹתַר הַשֶּׁמֶן שֶׁבַּגֵּר.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּאָסוּר לְהִסְתַּפֵּק בְּהַבְהוּבָהּ יְחִידִי [נִפְרֵי מְגַדִּים (א״א סק״א)]. וְנִרְאֶה פָּשׁוּט דִּבְעִנְיָנֵנוּ לָאו דַּוְקָא הַכְּבִיָּה אָסוּר, דְּהוּא הַדִּין לְהַשְׁפִּיל אוֹרָהּ מֵעַט גַּם כֵּן אָסוּר בְּחוֹלֶה שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה, כֵּיוָן דְּהַמְּעָטַת הָאוֹר הוּא בִּכְלַל מְכַבֶּה וְכַנַּ״ל בִּכְמָה מְקוֹמוֹת:

בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּשֶׁהָיָה דּוֹלֵק וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם, וְהוּא מֵהָרַ״ן (כ: ד״ה ת״ר). וּלְפִי זֶה בְּגֵר שֶׁל שַׁעֲוָה וְחֶלֶב שֶׁכְּבָה בְּיוֹם טוֹב [דְּבְשַׁבָּת אָסוּר בְּוַדַּאי פְּשִׁיטָא דְּזֶה וְכֵן בְּגֵר שֶׁל שֶׁמֶן - אַף בְּטַלְטוּל מִשּׁוּם מַקְצֶה מַחֲמַת אִסּוּר] הָיָה מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַנּוֹתָר אֵיזֶה תַּשְׁמִישׁ, דְּהָא גַּם בְּצֵת שֶׁהָיָה דּוֹלֵק הָיָה מֻתָּר לְקַצְּרוֹ מִלְּמַשָּׁה עַל יְדֵי הִדְלָקָה לְפִי דַּעַת רַמ״א בְּסִימָן תקי״ד סָעִיף ג׳ בְּהַגָּ״ה [וְעַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ עַל זֶה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב בכ)]. מִיהוּ בְּגֶמָרָא (מה.) יֵשׁ עוֹד טַעַם אַחֵר לְרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּהוֹאִיל וְהַקְצָה בְּצֵת שֶׁהָיָה דּוֹלֵק לְמִצְוָתוֹ, וּמִפֵּילָא לְדִידֵן דְּקָיְמָא לַן כְּרַבִּי יְהוּדָה אֲמְרִינַן מִגּוֹ דְּאִתְקְצָאֵי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת אִתְקְצָאֵי לְכָלֵי יוֹמָא, אִם כֵּן לְפִי זֶה הוּא הַדִּין **בְּגֵר שֶׁל שַׁעֲוָה וְחֶלֶב שֶׁהִדְלִיק לְשֵׁם מִצְוַת יוֹם טוֹב וְכָבָה אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ שׁוּב שׁוּם תַּשְׁמִישׁ אֲחַר בְּיוֹם טוֹב, דְּלֹא הֻקְצָה אֶלָּא לְמִצְוַת הַדְּלָקָה בְּיוֹם טוֹב, וְהוּא הַדִּין אִם הֻגַּר נַעֲשָׂה מִשְּׁמֶן וְכָבָה אָסוּר לֶאֱכֹל הַנּוֹתָר אַף בְּיוֹם טוֹב.** כָּל זֶה מִתְבָּאֵר מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ב):

ב * **אֲפִלּוּ לְצָרְכוֹ גּוּפוֹ וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ד) בְּמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאֵין חִלּוּק וְכוּ׳, וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַסֵּפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ תנד) הַמּוּבָא בְּסִימָן ש״ט סָעִיף ד׳ לְעִנְיַן מִנְיַן אֲבָן עַל פִּי הַחֻבִּית דְּסָבִירָא לֵהּ דְּכָסִיס לֹא הֲוֵי אֶלָּא אִם כֵּן דַּעְתּוֹ שֶׁיִּשָּׁאֵר כֵּן כָּל הַשַּׁבָּת, וְהָכָא הָלֹא הַגֵּר עוֹמֵד לְהִכָּבוֹת אִם כֵּן הָלֹא לֹא נַעֲשֵׂית הַמְּנוֹרָה כְּלָל בְּסִיס לְהַגֵּר, מִכָּל מָקוֹם הָכָא עַדִיפָא, דְּהוּא אֵירֵי בְּדַעְתּוֹ לְסַלֵּק הָאסוּר מֵעַל הַבְּסִיס בְּשַׁבָּת וּלְכָךְ לֹא נִתְבַּטֵּל הַבְּסִיס לְגַבֵּהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁאֵין דַּעְתּוֹ כְּלָל לְסַלֵּק אֲפִלּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי הַגֵּר מִן הַמְּנוֹרָה עַד שֶׁיִּכְבֶּה, מִפֵּילָא נַעֲשֵׂית הַמְּנוֹרָה בְּסִיס לְהַגֵּר מִתְּחִלַּת הַשַּׁבָּת, וּמִגּוֹ דְּאִתְקְצָאֵי וְכוּ׳, כֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד) דְּלֹא כַּשֵּׁ״ז (סק״ב), גַּם בִּפְרֵי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב ש״ט סָעִיף קָטָן א׳

(ג) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ב) וּפְרֵי מְגַדִּים (משז״ז סק״א): **(ד)** גְּמָרָא (ל.): **(ה)** עַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כְּלָל מ״ה (ס״א) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (מו: ד״ה רבלי) וְכֵן בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת, וּכְעֵין זֶה הֶעְתַּקְתִּי בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מותר) בְּשֵׁם הַפְּרֵי מְגַדִּים (משז״ז סק״א):

א (ס) דְּהָאסוּר הוּא גַּם עַל הַגֵּר גּוּפוֹ: **(ג)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

(ג) וְסַיְּם הַפְּרֵי מְגַדִּים עַל זֶה וְעַיֵּן צָרִיךְ עִיּוּן, וְנִרְאֶה שֶׁנִּתְּנוּ דַּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה גַּם כֵּן אֵינוֹ מְתֻרָּץ כָּל כָּךְ מִיְּמָרָא דְּרַב (מר.) דְּאָמַר כְּדַאי הוּא רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכוּ׳ דְּמַשְׁמָע דִּלְרַבִּי יְהוּדָה דְּאִית לֵהּ מְקַצֶּה מַחֲמַת אִסּוּר אָסוּר, וְהָא לְקַמָּן בְּסִימָן של״ד סָעִיף ב׳ סְבִירָא לֵהּ לְדַעַת רִאשׁוֹנָה שָׁם וְכֵן הַסְּכִימוּ הָאַחֲרוֹנִים

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (ס״א) כתב שהיינו דווקא בפתילה חדשה שלא הובהבה. **ב]** וכתב בשו״ע הרב (סי׳ שטז סכ״ב) שהעיקר כסברא הראשונה, ומכל מקום כל בעל נפש יש לו להחמיר על עצמו באיסור של תורה במקום שאפשר. **ג]** בשו״ע הרב (ס״א) הוסיף: ואפילו מנורה גדולה שדלק עליה נר אחד מבעוד יום נעשית כולה בסיס לו ונאסרה בטלטול לכל השבת אפילו לאחר שכבה הנר. **ד]** ובשו״ע הרב (ס״ג) כתב: ומ״מ אין כל אדם יכול לומר איסטניס אני אלא מי שידוע שהוא איסטניס.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רעט

(ג) (ח) וְהַמַּחְמִיר לֹא הִפְסִיד (מרדכי ריש ביצה (פ"פ סי' מרמב)): ג לְטַלְטֵל נֵר עַל יְדֵי שָׁנוּתְנִין עָלָיו לֶחֶם בְּשַׁבָּת, (ג) (ט) אָסוּר. וְאִם נָתַן עָלָיו (י) הַלֶּחֶם מִבְּעוֹד יוֹם, יֵשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר לְטַלְטְלוֹ בְּשַׁבָּת (ז) [ד] עַל יְדֵי לֶחֶם זֶה, וְאֵין לִסְמֹךְ עָלָיו: ד (יא) אִם הִתְנָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת עַל נֵר זֶה שֶׁיְּטַלְטְלֶנּוּ מִשֶּׁיִּכְבֶּה, מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ אַחַר שֶׁכָּבָה. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מְהַנֵּי תְּנַאי, וְכֵן נוֹהֲגִין בִּמְדִינוֹת אֵלּוּ (הגהות אשר"י פרק כירה (פ"י כ) ורבינו ירוחם (נתיב יג) חלק ב' וכל בו (סי' נ"ג, פ"ט)). (יב) וְדִין הַתְּנַאי עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן (ה) תרל"ח (ס"ג). וְנוֹהֲגִין (יג) לְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם אִסּוּר אֲמִירָה (ו) לְאֵינוֹ יְהוּדִי [א]הוֹאִיל וְהַמְּנָהָג כָּךְ (יד) הָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה עָלָיו מִתְּחִלָּה וְשָׁרֵי, כֵּן נִרְאֶה לִי: ה נֵר שֶׁהִדְלִיקוּ בְּשַׁבָּת לְחַיָּה וּלְחוֹלֶה וְיָלְדָה הַחַיָּה וְנִתְרַפֵּא הַחוֹלֶה, (טו) מֻתָּר (ו) (טז) לְטַלְטְלוֹ אִם כָּבָה, (יז) וְהוּא הַדִּין לְמַדְלִיק בְּשַׁבָּת (ח) (יח) בְּשׁוֹגֵג וְכָבָה שֶׁמַּתָּר לְטַלְטְלוֹ: ו * טנֵר שֶׁלֹּא הִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, אֲפִלּוּ הוּא שֶׁל חָרֶס דִּמְאִיס וַאֲפִלּוּ הוּא

ה הִרְא"ש שָׁם בְּפֶרֶק כ"א דְּשַׁבָּת (סי' ב) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח"ב). ו כָּל בּוֹ (סי' לא) בְּשֵׁם חַכְמֵי צָרְפַת וְתָרִיצ"ש בְּתְשׁוּבָה (סי' צנ). ז הָרַ"ן בְּפֶרֶק כִּירָה (כא. ד"ה והנ) וְהָרַמְבַּ"ן (מה. ד"ה והאידנא) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"ב ה"ו), וְהָרַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (ח"ב סי' רסח). ח הָרַשְׁבָּ"א בְּתְשׁוּבָה (שם). ט שַׁבָּת מ"ד (ע"א) וּכְרַבִּי מֵאִיר. י שָׁם קנ"ז (ע"א) וּכְרַבִּי שִׁמְעוֹן.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּבֵית אַחַר, עַיֵּן שָׁם: ג [ד] עַל יְדֵי לֶחֶם. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בָּאֶשֶׁכֹּ"ל חֵלֶק א' סִימָן קל"ז וּבְרַשְׁבַּ"ש סִימָן ת"ז וּבְחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ (תשב"ץ ח"ד בשור השלישי) בִּתְשׁוּבַת (מַהֲרַ"ש זוֹרֶן) [רַבִּי אַבְרָהָם אִבְּן טָאוּוָה] סִימָן (זָה) [ז] מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה כַּמָּה דִּינִים בְּעִנְיַן תְּנַאי, וְעַיֵּן בְּיֵד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה (ס"ה), וְעַיֵּן בְּשׁוּ"ת הַר הַכַּרְמֶל סִימָן כ"ב:

בֵּאוּר הַגְּרָ"א

לְטַלְטְלוֹ. וְאֵין לִסְמֹךְ עָלָיו לְפִי שֶׁהַשָּׁמֶן שֶׁבַּנֵּר חָשִׁיב יוֹתֵר עָלָיו מִן הַלֶּחֶם לְפִי שֶׁצָּרִיךְ לו, וְאִם כֵּן בְּטֵל דִּבֵּר הַהֶתֵּר נָגֶד הָאִסּוּר שֶׁל הַנֵּר וְהָוֵי בָּסִיס לְאִסּוּר לְחוּד, וְאִם כֵּן אֶפְלּוּ לְאַחַר שֶׁכָּבָה אָסוּר: ד (ה) תרל"ח. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם נִתְבָּאֵר שֶׁיֵּשְׁנָהּ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר אֵינִי בּוֹדֵל כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הוּא חֵלֶק מִשּׁוּם הָכֵי לֹא מְהַנֵּי תְּנַאי: (ו) לְאֵינוֹ יְהוּדִי. וְאַף עַל גַּב דִּכְסִימָן רע"ו סָעִיף ג' מַתִּיר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְכוּ', הָיְינוּ דַּוְקָא בְּגוּפוֹ שָׁרֵי מִשּׁוּם דְּהָא אִי בָּעֵי יִשְׂרָאֵל הָוֵי מְטַלְטֵל לֵיהּ מְלֵאכָה מִן הַצַּד, אֲבָל הָכָא מֵירֵי שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶלָּא לִצְרָךְ הַנֵּר שֶׁלֹּא יִגְנֹב וְזֶה אִסּוּר אֶפְלּוּ בְּטִלְטוּל מִן הַצַּד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"א (ס"א) וְיֵשׁ בּוֹ אִסּוּר אֲמִירָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט), וְאִם אֵין שָׁם אֵינוֹ יְהוּדִי, מֻתָּר לְטַלְטֵל מִן הַצַּד עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּנוֹרָה שֶׁהִדְלִיקוּ בָּהּ בְּשַׁבָּת כְּשֶׁיֵּשׁ צָרְךְ לִמְקוֹמָהּ. ט"ז בְּסִימָן ש"א סָעִיף ט' (סק"י) עַיֵּן שָׁם: ה (ו) לְטַלְטְלוֹ. דְּאֵין מַקָּצָה לְחֻצֵּי שַׁבָּת אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מֻקְצֶה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: (ח) בְּשׁוֹגֵג. הוּא הַדִּין בְּמֵזִיד שָׁרֵי, דְּלֹא מִקְּרֵי דְּחִיָּה בְּיָדַיִם

בְּאֵר הֵיטֵב

סַכָּנָה אָסוּר. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): ב (ג) וְהַמַּחְמִיר. טָעוּת סוֹפֵר וְצָרִיךְ לוֹמַר וְהַמַּקֵּל לֹא הִפְסִיד. בַּ"ח (ס"א). עַיֵּן ט"ז (סק"ג) [וּבְסָפָר אַלִּיָּהוּ רַבָּה (סק"ז) מְקֻיָּם גְּרָסָא הַיְשָׁנָה דְּפֵרוּשׁוֹ הַמַּחְמִיר לֹא הִפְסִיד מִמְּצִוֹת עֹנֶג שַׁבָּת עַיֵּן שָׁם]: ג (ג) אָסוּר. כֵּיוָן דְּאִתְקְצֵאי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת: (ד) עַל יְדֵי לֶחֶם זֶה. דְּהָוֵי הַנֵּר כְּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר וְלֹא הָוֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"י (ס"ח), וְאִם כֵּן אֶפְלּוּ בְּשָׁעָה שֶׁהוּא דּוֹלֵק הָיָה מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ. וְאֵין לִסְמֹךְ עָלָיו לְפִי שֶׁהַשָּׁמֶן שֶׁבַּנֵּר חָשִׁיב יוֹתֵר עָלָיו מִן הַלֶּחֶם לְפִי שֶׁצָּרִיךְ לו, וְאִם כֵּן בְּטֵל דִּבֵּר הַהֶתֵּר נָגֶד הָאִסּוּר שֶׁל הַנֵּר וְהָוֵי בָּסִיס לְאִסּוּר לְחוּד, וְאִם כֵּן אֶפְלּוּ לְאַחַר שֶׁכָּבָה אָסוּר: ד (ה) תרל"ח. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם נִתְבָּאֵר שֶׁיֵּשְׁנָהּ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר אֵינִי בּוֹדֵל כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הוּא חֵלֶק מִשּׁוּם הָכֵי לֹא מְהַנֵּי תְּנַאי: (ו) לְאֵינוֹ יְהוּדִי. וְאַף עַל גַּב דִּכְסִימָן רע"ו סָעִיף ג' מַתִּיר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְכוּ', הָיְינוּ דַּוְקָא בְּגוּפוֹ שָׁרֵי מִשּׁוּם דְּהָא אִי בָּעֵי יִשְׂרָאֵל הָוֵי מְטַלְטֵל לֵיהּ מְלֵאכָה מִן הַצַּד, אֲבָל הָכָא מֵירֵי שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶלָּא לִצְרָךְ הַנֵּר שֶׁלֹּא יִגְנֹב וְזֶה אִסּוּר אֶפְלּוּ בְּטִלְטוּל מִן הַצַּד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"א (ס"א) וְיֵשׁ בּוֹ אִסּוּר אֲמִירָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ט), וְאִם אֵין שָׁם אֵינוֹ יְהוּדִי, מֻתָּר לְטַלְטֵל מִן הַצַּד עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּנוֹרָה שֶׁהִדְלִיקוּ בָּהּ בְּשַׁבָּת כְּשֶׁיֵּשׁ צָרְךְ לִמְקוֹמָהּ. ט"ז בְּסִימָן ש"א סָעִיף ט' (סק"י) עַיֵּן שָׁם: ה (ז) לְטַלְטְלוֹ. דְּאֵין מַקָּצָה לְחֻצֵּי שַׁבָּת אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מֻקְצֶה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: (ח) בְּשׁוֹגֵג. הוּא הַדִּין בְּמֵזִיד שָׁרֵי, דְּלֹא מִקְּרֵי דְּחִיָּה בְּיָדַיִם

בֵּאוּר הַלָּכָה

פְּקֻפֵּק נָגְדּוֹ, מְשׁוּם דְּלֹא דָּמֵי לְמַנִּיחַ אָכָן עַל פִּי הַחֶבְרִית, דְּשָׁם לְדַעַת סָפֵר הַתְּרוּמָה דְּלֹא נַעֲשָׂה בָּסִיס אִי בָּעֵי מְנַעַר בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת גּוּפָא וְלֹא אִתְקְצֵאי כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּנֵר לֹא שַׁיָּךְ זֶה דְּהָא צָרִיךְ לוֹ בַּלַּיְלָה דְּנֵר בְּשַׁבָּת חוֹבָה, וּמִגּוּ דְּאִתְקְצֵאי לְבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְכוּ'. וְכָל זֶה הֲצְרְכוּנוּ אֲפִלּוּ לְעִנְיַן נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְחַלָּב, אֲבָל בְּנֵר שֶׁל שָׁמֶן בְּהַדְאֵי אִתְקְצֵאי הַנֵּר לְהַשָּׁמֶן בֵּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לְכֵלִי עַלְמָא, דְּהָא לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ כְּלָל נְעִיר אָז דְּהָא אִסּוּר לְנַעֲרוֹ מִשּׁוּם כִּבּוּי כִּדְלַעֵיל בְּסִימָן רע"ז (ס"ג) [אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ה) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב), וְכֵן מוּכָח בִּגְמָרָא מ"ד (ע"א) דְּאֶפְלּוּ בִּמְנוֹרָה זוּטְרָא דְּעוֹמֵד וּמְצַפֶּה מָתַי יִכְבֶּה הַשֶּׁמֶן גַּם כֵּן סְבִירָא לַהּ לְרַבִּי יְהוּדָה דְּקָיְמָא לַן כְּוָתֵהּ דְּאִסּוּר כָּל הַשַּׁבָּת, וְהָיְנוּ אֶפְלּוּ לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ דְּאִי לָאו הָכִי אֶפְלּוּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א]:

ו * נֵר שֶׁלֹּא הִדְלִיקוּ בּוֹ בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת וְכוּ' מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יט) דְּדַוְקָא לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ דְּלֹא עָדִיף מִשְּׁאָר כֵּלִי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר. וְכָתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס"ק יג) דְּדַוְקָא אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ פַּעַם אַחַת, שֶׁהִדְלִיקוּ בּוֹ פַּעַם אַחַת בְּחֹל אוֹ בְּשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה, הָא אִם לֹא הִדְלִיקוּ בּוֹ מֵעוֹלָם רַק יָחַד אוֹתוֹ לְהַדְלָקָה הוּא בְּכָלַל כְּלֵי שְׁמִלַּאכְתּוֹ לְהֶתֵּר עָדִין, דְּהַזְמָנָה לְאוֹ מִלְּתָא [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים], וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תקי"ח בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה נוטלים): (יב) וְדִין הַתְּנַאי עַיֵּן לְקַמָּן וְכוּ'. הַיְנוּ לְעִנְיַן שֶׁעֲשָׂהוּ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כַּמְבֹאָר שָׁם, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר אֶפְלּוּ לְדַעַת רִאשׁוֹנָה אֵינִי בּוֹדֵל מֵהַנֵּר כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּמוֹ הָתָם, דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הוּא דּוֹלֵק, וְעַל כָּרְחוֹ אָסוּר לְטַלְטְלוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)]. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרָ"א [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)] הָכָא בְּבֵאוּרוֹ דְּכְתַב דְּסִבְרָא הָרִאשׁוֹנָה סְבִירָא לַהּ כְּגִרְסַת הָרִי"ף שָׁם (יז.) בְּבֵיצָה דַּף ל' (ע"ב), מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּמְהַנֵּי גַּם כֵּן בְּאוֹמֵר אֵינִי בּוֹדֵל כִּיְדוּעַ שִׁיטַת הָרִי"ף שָׁם: (יג) לְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. הַיְנוּ אֶפְלּוּ אִם אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹ לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ רַק שֶׁלֹּא יִגְנֹב אוֹ שֶׁלֹּא יִפָּסֵד [אַחֲרוֹנִים]: (יד) הָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מַצְרִיכִינַן לָזֶה הַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה דְּתְנַאי מְהַנֵּי. וְאִם הָעֲמִיד עֲשָׂשִׁית עַל הַשֻּׁלְחָן וְדַעְתּוֹ הָיָה שֶׁיִּדְלֹק כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ [כְּמוֹ יָאר צַיְיט וְכַדּוֹמֶה] וְכָבָה, דְּבָזֶה לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר הָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה, אֶפְשָׁר דְּאָסוּר לְטַלְטְלוֹ אַף עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו)], וְהָיְנוּ דַּוְקָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגְנֹב, אֲבָל לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ (יב) שָׁרֵי עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּכָל גַּוְנֵי: ה (טו) מֻתָּר וְכוּ'. דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת, דְּדַוְקָא אִם אִתְקְצֵאי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁהוּא בְּתוֹחֶלֶת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת הוּא דְּאָמְרִינַן דְּאִתְקְצֵאי לְכֵלִי שַׁבָּת אַף לְאַחַר שֶׁכָּבָה, אֲבָל לֹא בָּזֶה (יג) שֶׁהִדְלִיק מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְחַיָּה (יז) וְחוֹלֶה שַׁיָּשׁ בּוֹ סַכָּנָה שֶׁהָיָה מֻתָּר בְּתוֹחֶלֶת הַשַּׁבָּת לְטַלְטְלוֹ, לֹא אִתְקְצֵאי לְכֵלִי שַׁבָּת לְאַחַר שֶׁנִּתְרַפֵּא הַחוֹלֶה אֶלָּא עַל זְמַן שֶׁהוּא דּוֹלֵק בִּלְבַד, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הֶדְלִיק בְּשַׁבָּת גּוּפָא לְצָרְךְ חַיָּה וְחוֹלֶה דְּלֹא הָיָה דּוֹלֵק כְּלָל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּוַדַּאי לֹא אִיתְקְצֵאי לְכֵלִי יוֹמָא: (טז) לְטַלְטְלוֹ אִם כָּבָה. הָיְנוּ דַּוְקָא לִצְרָךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, דְּלֹא עָדִיפָא מִשְּׁאָר כְּלֵי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר [אַחֲרוֹנִים]: (יז) וְהוּא הַדִּין וְכוּ'. הַכֹּל מִשְּׁעַם הַנַּ"ל, דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת שֶׁיֵּאָסֵר אַף אַחַר שֶׁכָּבָה: (יח) בְּשׁוֹגֵג. נָקַט בְּשׁוֹגֵג

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְטַלְטְלוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לְכֵלִי עָלְמָא [אַחֲרוֹנִים]: (ח) וְהַמַּחְמִיר לֹא הִפְסִיד. צָרִיךְ לוֹמַר (י) וְהַמַּחְמִיר יַחְמִיר וְהַמַּקֵּל לֹא הִפְסִיד: ג (ט) אָסוּר. הַטַּעַם דְּהָא מִכָּל מָקוֹם כְּבָר אִיתְקְצֵאי בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת דַּעֲדַיִן לֹא הָיָה בּוֹ אֹז לֶחֶם, וּמִגּוּ דְּאִיתְקְצֵאי בְּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת וְכוּ': (י) הַלֶּחֶם. הֵיְנוּ (יא) אִם הַלֶּחֶם הוּא חָשִׁיב אָצְלוֹ יוֹתֵר מֵהַשָּׁמֶן, וְהוּא הַדִּין אִם מַנִּיחַ שָׁאָר דָּבָר חָשׁוּב, דְּאָז אָמְרִינַן כֵּיוָן דְּהַנֵּר נַעֲשָׂה בָּסִיס לְאִסּוּר דְּהוּא הַשֶּׁמֶן, וּלְהֶתֵּר, וְהַהֶתֵּר חָשׁוּב טְפֵי וּלְכָךְ שָׁרֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש"י (ס"ח). וּמִכָּל מָקוֹם סִיַּם הַמְחַבֵּר שֶׁאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה, וְהַטַּעַם דְּכֵיוָן דְּהַמְּנוֹרָה עִקַּר עֲשִׂיָּתָהּ בִּשְׁבִיל הַשַּׁלְהֶבֶת לָכֵן נַעֲשֵׂית תָּמִיד טָפֵל וּבָסִיס לְהַשַּׁלְהֶבֶת וְלֹא לְלֶחֶם וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים אֲחֵרִים אַף שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים יוֹתֵר [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה)]: ד (יא) אִם הִתְנָה וְכוּ'. מְשׁוּם דְּנַר עָשׂוּי לְהִכָּבוֹת מְשׁוּם הָכֵי מְהַנֵּי בֵּיהּ תְּנַאי, אֲבָל בִּשְׁאָר בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר אַף לְדַעָה רִאשׁוֹנָה לֹא מְהַנֵּי תְּנַאי לְהַתְנוֹת כְּשֶׁיִּסְתַּלֵּק הַדָּבָר אָסוּר מִן הַבָּסִיס שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו)]: ה (יב) וְדִין הַתְּנַאי עַיֵּן לְקַמָּן וְכוּ'. הַיְנוּ לְעִנְיַן שֶׁעֲשָׂהוּ קֹדֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כַּמְבֹאָר שָׁם, אֲבָל הָכָא אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר אֶפְלּוּ לְדַעָה רִאשׁוֹנָה אֵינִי בּוֹדֵל מֵהַנֵּר כָּל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת כְּמוֹ הָתָם, דְּהָא בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת הוּא דּוֹלֵק, וְעַל כָּרְחוֹ אָסוּר לְטַלְטְלוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)]. וּמִדִּבְרֵי הַגְּרָ"א בְּבֵאוּרוֹ דְּכְתַב דְּסִבְרָא הָרִאשׁוֹנָה סְבִירָא לַהּ כְּגִרְסַת הָרִי"ף שָׁם: (יג) לְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. הַיְנוּ אֶפְלּוּ אִם אֵינוֹ צָרִיךְ לוֹ לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ רַק שֶׁלֹּא יִגְנֹב אוֹ שֶׁלֹּא יִפָּסֵד [אַחֲרוֹנִים]: (יד) הָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה. רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּלְטַלְטְלוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מַצְרִיכִינַן לָזֶה הַדַּעְתָּא רִאשׁוֹנָה דְּתְנַאי מְהַנֵּי. וְאִם הָעֲמִיד עֲשָׂשִׁית עַל הַשֻּׁלְחָן וְדַעְתּוֹ הָיָה שֶׁיִּדְלֹק כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ [כְּמוֹ יָאר צַיְיט וְכַדּוֹמֶה] וְכָבָה, דְּבָזֶה לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר הָוֵי כְּאִלּוּ הִתְנָה, אֶפְשָׁר דְּאָסוּר לְטַלְטְלוֹ אַף עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי [פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו)], וְהָיְנוּ דַּוְקָא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִגְנֹב, אֲבָל לִצְרָךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ (יב) שָׁרֵי עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּכָל גַּוְנֵי: ה (טו) מֻתָּר וְכוּ'. דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת, דְּדַוְקָא אִם אִתְקְצֵאי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁהוּא בְּתוֹחֶלֶת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת הוּא דְּאָמְרִינַן דְּאִתְקְצֵאי לְכֵלִי שַׁבָּת אַף לְאַחַר שֶׁכָּבָה, אֲבָל לֹא בָּזֶה (יג) שֶׁהִדְלִיק מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְחַיָּה (יז) וְחוֹלֶה שַׁיָּשׁ בּוֹ סַכָּנָה שֶׁהָיָה מֻתָּר בְּתוֹחֶלֶת הַשַּׁבָּת לְטַלְטְלוֹ, לֹא אִתְקְצֵאי לְכֵלִי שַׁבָּת לְאַחַר שֶׁנִּתְרַפֵּא הַחוֹלֶה אֶלָּא עַל זְמַן שֶׁהוּא דּוֹלֵק בִּלְבַד, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הֶדְלִיק בְּשַׁבָּת גּוּפָא לְצָרְךְ חַיָּה וְחוֹלֶה דְּלֹא הָיָה דּוֹלֵק כְּלָל בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת בְּוַדַּאי לֹא אִיתְקְצֵאי לְכֵלִי יוֹמָא: (טז) לְטַלְטְלוֹ אִם כָּבָה. הַיְנוּ דַּוְקָא לִצְרָךְ גּוּפוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, דְּלֹא עָדִיפָא מִשְּׁאָר כְּלֵי שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר [אַחֲרוֹנִים]: (יז) וְהוּא הַדִּין וְכוּ'. הַכֹּל מִשְּׁעַם הַנַּ"ל, דְּאֵין מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת שֶׁיֵּאָסֵר אַף אַחַר שֶׁכָּבָה: (יח) בְּשׁוֹגֵג. נָקַט בְּשׁוֹגֵג

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) בַּ"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְהַגְּרָ"א. וְעַיֵּן בְּהַגְּרָ"א דְּמַשְׁמַע דִּלְפִי דַּעַת הַגְּרָ"ה לְאוֹ כָּל אָדָם יָכוֹל לוֹמַר אִסְטְנִיס אֲנִי אֶלָּא מִי שֶׁיְּדוּעַ שֶׁהוּא אִסְטְנִיס: ג (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁם הָרִי"ב"ש (סי' צנ) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ו). וּלְמַסְקָנָא דְּרִי"ב"ש דְּהָוֵי כְּאִלּוּ אֹתָנֵי, אֶפְשָׁר דְּאֶפְלּוּ הַשָּׁמֶן חָשׁוּב יוֹתֵר מִמֶּנּוּ לְטַלְטֵל אַחַר שֶׁכָּבָה, אַף מִבֹּאוּר הַגְּרָ"א שֶׁרָמַז לְדָךְ מ"ז (ע"א) לֹא מַשְׁמַע דְּמִשּׁוּם תְּנַאי אֶלָּא מִשּׁוּם בָּסִיס לְהֶתֵּר וְעַל כֵּן בְּצֵי חָשׁוּב יוֹתֵר: ד (יב) אַחֲרוֹנִים: ה (יג) כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים

(א"א סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּאֶפְלּוּ הֶדְלֵק מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְחַיָּה וְחוֹלֶה גַּם כֵּן שָׁרֵי לְטַלְטֵל, וְתָמֵהַּ עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּמַשְׁמַע מִדְּבָרָיו הָפְךְ זֶה, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם מוֹדֶה לָזֶה וְכַנִּזְכָּר הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּגַם זֶה מִקְּרֵי מֻקְצֶה לְחֻצֵּי שַׁבָּת הוֹאִיל וּבְתוֹחֶלֶת הַשַּׁבָּת הָיָה מֻתָּר לְטַלְטֵל, וְגַם זֶה כַּנִּזְכָּר הָרַשְׁבָּ"א (בתשובה ח"ג סי' רסח) לְהַמְעַיֵּן הֵיטֵב בִּדְבָרָיו: (יד) כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (שם) דְּאִלּוּ הֶדְלֵק בְּשִׁבְיל חוֹלֶה שְׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה אָסוּר לְטַלְטֵל אַף לְאַחַר שֶׁכָּבָה עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"ה) הוֹסִיף: וְטוֹב לְהִתְנוֹת כֵּן בְּפֵירוּשׁ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah